

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

De s[an]ctissima Anna matre genitric[is] [...] Marie Sermo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Ber. de sctō Jacobo

Tertio paratū sibi fuit regnū ppter speciale dilectōis diuine grām. Ja. i. Coronā vite reprobis dicit deus dicitur. Qui autē deū diligūt a deo diligunt. Prover. viij. Ego diligētes me diligō. Et hōndit q̄ deus specialiter iacobū dilexit p hoc etiā oñdit q̄ iacobū spēaliter deū dilexit. Quā autē dñs spēalr iacobū dilexerit tria manifestant

Primū est gratiose quertatiōis benignitas. Scdm est affectuose deuotiōis lentia frequentia.

Tertiu ē miraclose opatiōis euidentia.

Primū igitur est gratiose

re. qz. i. gratiose familiaris: et dulcis euz eo quertat est: qd est signū amicitie. Et obm it. et bñ. Et hīs em affūpit iacobū vt suam gloriosam trāfiguratiōem videret. Matt. xvij. Itē eū secū et nullū aliū pter petrū et ioāne introduxit in suscitatiōe puelle ar. et chisynagogi. Lu. viij. Itē ipm cū pdictis et nemine aliū secū duxit cū orauit in hor: ro ante passiōe Matt. xxvj.

Scdm est affectuose duo

tionis frequentia: qz frequentē et deuotiō fuit pegrinatōes ad visitandū ei sepulcrū q̄ alioz aploz vt expictia testat. Et autē eodē die passus sit q̄ hīs est annūciat et passus: vt calix papa dr. In ei festū. vij. kal. augusti celebrat: qz illa die fuit ppleta sui corpis trāslatio. de q̄ legit in chronica hermani: q̄ anno dñi. xlvij. dū corpus bñi iacobi duceret in domiti boues: die clara stella apparuit in cāpo in aspectu oim et inde cluitas illa in q̄ reqescat corp⁹ eius campostella vocatur

Tertiu est miraclose opa

tiōis euidentia. Ps. Mirabilis dñs in scrijs suis. Fecit autē dñs pter eū miracula mlti p̄fect. Primo in sui corpis trāslatiōe. In q̄ facta sunt miracula in oibz elemētis. Primo in aq: qz discipuli mari se exponētes sine regimie trāquillū habuerūt mare. Secūdo i aere: qz vent⁹ scdōs eis flauit q̄ eos i optatū portū deduxit. Tertio in terra. qz cū corp⁹ in terra sup vnū lapidē posuisset mox lapis cessit et in sepulcrū se mirabilr coaptat. Quarto i igne: qz draconē ignē spirāte p̄tute crucisq̄ mediū sciderē discipuli

q̄ corp⁹ portabāt Itē facta sūt miracula i heratiōe discipuloz a carcere in hostiū p̄sentū q̄ntū sūmeritiōe: i taurōz siluestriū dome sticatioerz in luppe regine quertatiōe. Et de legēdas Itē floruit miraculis in mortuōz suscitatiōe: sicut refert Hugo de sctō vic. de qdā pegrino q̄ suasu diaboli scdm interfecerat. Itē q̄to floruit miraculis in suoꝝ deuotoꝝ mltiplici subuētiōe. P̄ctōribz em remissioez mirabilr ipetrat: sic refert Bed. d̄ illo q̄ p̄ctm suū in sedula scripsit et remissione p̄meruit. Boneribz etiā subuenit q̄ demōnū infestatiōez: sicut p̄s de illo cui in extremis laborāti apparuit et burdone vtēs p lacea et saculo mltiherule p scuto demones effugauit. Itē p̄les a diuersis p̄ctis et infortunijs eripuit: sicut p̄s de illo q̄ liberat⁹ a custodia turr⁹. Et de illo q̄ iniuste suspēsus celesti dulcedine redēscit lat⁹ est et p̄i reddit⁹. Hec cū alijs plurimīs videre potes in legēdis. Hec q̄ sup̄dicta dechōrāt spēale grāz diuine dilectiōis erga bñm iacobū: ppter quā sibi paratū ē regnū qz dr. Ro. vj. Vita dei vita eterna. Illa ep̄ pe grām a dño recepit: qz p̄m in aplos passus est et ad celestē gliaz a. missus: p̄ qd vocat Jacobū maior: cui⁹ vocatiōis ad lia etiā rō est: qz vicz a dño ch̄o pot ante aliū iacobū vocat⁹ est. Hūc q̄ scripsim⁹ vt rū sincer⁹ cordibz veneremur: hūc laudē: hūc glificem⁹: q̄tus ei⁹ p̄is iterecessiōibz numerari mereamur inter eos q̄b a p̄e celesti paratū est regnū celoz Amen.

De sctissima Anna matre genitricis bñ Marie Sermo.

Mulier timēs

Am deū ipa laudabit Prover. xlii. Triplicē timorē distingere p̄ oibz sum⁹. Primo est timor⁹ horribil⁹. Et iste est in danatis. de q̄ Sap. v. Videtes autē babunt timore horribili rē. Ipsi q̄ p̄e oibz nati sūt sic ouis q̄ a lupo deuorat: q̄ timorē do moris: et morēdo timet. Ita q̄ eoz q̄bet dicere p̄t illd ps. Timor et tremor venerūt sup me et p̄reperūt me tenebre. Iudith. iij. Intolerabilis timor et tremor accidit sup eos. Est ei timor sine q̄ntē: scilicet ritate: tremor sine stabilitate: dolor sine lenitate: labor sine q̄erz trāquillitate. Scdm

est timor v̄tupabilis. Et iste est in hoibz mudanis q̄ nimis timēt subire corpales penas: vel sustinere t̄pales penurias z in/ dignitas: vel incurere viroz mudanoz p̄sonales inimicitias. Et timor iste p̄tra/ riat charitatem. Jo. iij. Timor nō est i cha/ ritate. Hic timor reprehēdit Eccl. ij. Quis tu vt timeas ab hoie mortiz a filio homi/ nis qui q̄si senū ita areſcet z oblit̄ es dñi creatoris tui. Tertio est timor laudabi/ lis: Et iste ē in bonis v̄tuz timor dei Deu. vj. Dñm deū tuū timebz. De hoc q̄ timo/ re loquūtur p̄ba p̄posita: Vultier timens deū zc. Timor ar̄ dei fecit bt̄am annā plu/ rimū laudabile p̄cipue p̄pter tria.

Primo qz p dei timore adq̄siuit p̄fectio/ nē virtuosam.

Secdo qz p dei timore obtinuit exaudi/ tionē p̄ciosam.

Tertio qz p dei timore meruit plis p̄pa/ gationē gratiosam.

Primo igit timor dī reddidit Deūz annā valde laudabile: qz p dei timo/ re adq̄siuit p̄fectionē p̄tuosam Eccl. i. Timor dñi q̄si paradisi in bñ/ dictionibz. Duplice aut b̄ndictionē sp̄calez habuit p̄ diuinū timorē. In q̄ triplici bñ/ dictionē p̄sistit p̄tuosa p̄fectio creature ra/ tionalis.

Prima est b̄ndictio p̄sential' puritat'z

Secda est p̄tualis sc̄ritatis.

Tertia est sp̄nalis iocūditatis.

Prima est b̄ndictio p̄sciē/ tialis puritatis quā facit timor dei tripl'r. Primo p̄tin' p̄missū expellēdo. Eccl. i. Timor dñi expellit p̄tin' zc. Secdo ad indulgentiā disponēdo. Ps. Quō mlt' seret pater filioz: m̄strus est dñs timētibz se. Tertio a p̄cto futuro p̄cauēdo. Pro/ uerb. xv. Per timorē dñi decliat ois a ma/ lo. Bt̄a igit anna deū timēs purā sp̄ hūit p̄sciam: De ip̄a q̄ppe z ei' viro ioachi dē q̄ iusti erāt ap̄ deū z hoies: nemini v̄tuz iniuriā faciētes z offensam oēm p̄cauētes

Secda est b̄ndictio virtua/ lis sc̄ritatis. Ps. Timor dñi sc̄tūs. i. sc̄tūm faciēs: inq̄ntū. i. excitat z inclināt ad opa virtutis z sc̄ritatis. Eccl. i. Qui timet dñm faciet bona. Bt̄a v̄tuz āna cū viro suo io/ achim m̄tra faciēbat p̄tīm i opibz pietat'z

et m̄scōie distribuēdo b̄a sua. Dīc v̄tuz Amb. Sicut diuitie impedimēta sunt res/ probis: ita p̄bis sunt adiuuamēta p̄tutis. Nō itaqz seruiebāt anna et ioachi t̄palibz bonis quēadmodū auari q̄z corda q̄si ca/ ptiuā tenēt a diuitijs suis: sed p̄tuose p̄tutis q̄s copiosas possidebāt maxie i gre/ gibz deo seruicētes tres partes faciēbant.

Primā viduis: orphānis: pegrinis atqz paupibz erogabāt: ex q̄bz elyñis laudem ap̄ deū meruerūt Tob. iij. Fiducia ma/ gna erit corā sūmo deo elyña oibz faciētibz ea. Vñ Act. x. Angel' apparēs Cornelio nōdū fide instructo s̄z tñ timētī deū dixit. Orōnes tue z elyne tue ascēderūt in me/ moriā in p̄spectu dei. vñ petr' ad eū istructū baptizandū p̄xit.

Secdam par/ tē in dñi tēplo offerre p̄t: gr̄as agētes deo q̄ sibi cūcta donabāt. Prover. ij. Honora do. de sub. tua. Ecōtra q̄z in gratissimū sūt qui cū m̄tra possideāt nihil tñ aut p̄raro in tēplo dei offerre volūt: cū tñ dicit Grego. et h̄z d̄ p̄c. vi. j. Dis ch̄rianus p̄curet ad missaz solētia aliqd deo offerre z ducere ad memoriā qd dñs p̄ moysen dī. Nō ap̄ parebis i p̄spectu meo vacū. qd h̄z Ero. xxij. Erubescant itaqz z ingrattissimos se agnōscāt q̄ quicqd eccl'is in dei reuerētiā offerit/ hoc p̄ditū existimāt: siles iude p̄dī to: i. q̄ de yngēro in dñi reuerētiā effuso of/ cebat: Vt qd p̄ditio hec: vt h̄z Dar. xxi. vj. Inq̄ssimū p̄crea imo et sacrilegū sūt q̄ eccl'iam defraudāt in p̄uentibz aut decē mis. Qd v̄tuz q̄deretabile sit p̄cēm parz Actz. v. in tribili punitiōe ananie z saphi/ re: q̄ qm̄ eccl'iaz defraudauerāt in h̄is q̄ iam ip̄met donauerant: ceciderūt mortui subito ad pedes apli Petri. Vide ibi.

Tertiā partē sibi z familie sue seruabāt p̄ n̄citate vitez zom' gubernatione. Cū qz sic distribuerēt bona sua: mltiplicabat deus gregē suū ita vt nō esset siles in p̄sō isrl'. Prover. xxi. Qui p̄nus est ad miam: b̄ndicet. de panibz em̄ suis dedit pauperi. Et Leo papa dicit Quicqd in opera pie/ tatis expendit: nō minuit sed auget.

Tertia ē benedictio sp̄nā/ lis iocūditatis. Eccl. j. Timor dñi dabit dēlectationē cordis z gaudiū. Hec p̄pe de/ lectatioz iocūditas intelligenda ē in deo.

Et

¶ Ber. De sc̄ta Anna

q; vix ille q̄ timet deū timore filiali/ decli-
nat a malis z facit bona nō ppter gl̄iaz suā
sed ppter gl̄iam dei. q; vix vt ait Aug⁹.
Letitiaz bonoz opez in corde atq; sc̄cia
ponit z nō in laudib; hoim; qd̄ necessario
requirit ad pfectionē stuosam. Vñ Be.
Sepe vos fratres charissimi amoneo p̄
ua opa fugere: mūdi hui⁹ inq̄namēta de-
uitare: sed z sc̄ti euāgelij lectioē z pellor di-
cere: vt z bona q̄ agitis cū maḡ cautela ti-
meatis ne p hoc qd̄ a vobis rectū gerit⁹
fauor aut gr̄a b̄iana requirat ne appetit⁹
laudis surrepat: z qd̄ foris ostenditur/ int⁹ a
mercede vacuet. Hec Be. Br̄a itaq; an-
na p dei timorē bona opa sua ad dei gl̄iaz
z laudē faciēbat: nō q̄rens gaudiū suū z cō-
solatiōez in laudib; hoim; sed dei. 3o. p̄so-
lationē sp̄ialem z gaudij habebat in deo
p̄s. q̄ magna multitudo dulcedis tue dñe
quā abscondisti timētib; te. Prop̄ qd̄ ip̄a
laudē apd̄ deū pmeruit. Juxta p̄ba p̄po-
sita. Dulter timens zc.

Secūdo timor dei fecit br̄am Annaz
laudabile. q; p dei timorē obtinuit
exauditiōez fructuosam. p̄s. Vo-
luntatē timētū se faciet z deprecatiōez e. ex.
Circa orōez aut z deuotiōez br̄e annz sūt
tres p̄teplatiōez annorāde.

Prima est p̄teplatio laudabilis inten-
tionis.

Sc̄da est lamētabilis p̄tristatiōis.

Tertia est delectabilis p̄solatiōis.

Prima igit̄ est p̄teplatio

zc. In orōne nāq; deuota plem a dño po-
stulabat quā vtiq; diuino fuitio deuoue-
bat. Vñ dicebat Dñe de⁹ ops q̄ oi creat-
uræ dedisti filios. bestijs: iumentis: z p̄en-
tib; piscib; z volucrib; z gaudēt sup fili-
os: tibi gr̄as ago q; vt voluisti ita ordina-
sti. Tu em̄ nosti dñe cor meū: q; ab initio
iugij mei hoc vouisse me p̄fiteor: vt si tu
dñe mihi dedisses filiū aut filiā/ obtulisses
tibi in tēplo sc̄to tuo. Patz itaq; recta in-
tentiō sua in statu p̄iugali. Bonū q̄ppe ma-
trimoniū est: ples nō q̄litercūq; sed educa-
da ad cultū dei: vt d̄r maḡ sen. in. iij. dis.
xxxj. Non sic faciūt mlti q̄ carnalē volu-
ptatē in matrimonio q̄runt. Et sup tales
habz p̄tates demonū. vt d̄r Tob. vi.

Sc̄da est p̄teplatio flebil-

lamētatiōis seu lamētabilis p̄tristatiōis.
Qm̄ ioachim sp̄s eius repulsius fuit ab
oblatiōe sacrificiōz in tēplo ppter sterili-
tatē vxoris z verecundā passus absceder-
at de tēplo plorās z nō reuersus ad do-
mū abierat ad pecora sua z sc̄cū duxerat
pastores suos inter mōres in longinq; ter-
ra: ita vt p q̄ncz mēses nihil de eo audisset
anna: idcirco ip̄a flebat z lamētabat dicit⁹
Deus israel fortissime q; filios nō dedisti
mihi: vix meū q̄re tulisti a me: Jā em̄ q̄ncz
mēses transierūt: z eū nō vidi neq; sc̄o
an mortu⁹ sit. j. Reg. j. Et multitudine do-
loris z meroris mei locuta sum. Et p̄s.
Tribulatiōz et dolore inueni: z nome dñi
inuocaui.

Tertia est p̄teplatio dele-

ctabilis p̄solatiōis. Cū em̄ ita fieret: appa-
ruit ei angel⁹ d. Noli timere anna qm̄ in
cōsilio dei est germē tuū: z qd̄ ex te natiū
erit in ammiratiōe oib; sc̄ctis. Apparuit h̄
idē angel⁹ ip̄i ioachim pascenti gregē inter
montes annūciās ei annā ex semie suo cō-
cepturā filiā sup oēs b̄ndictā. Eia. vi. Et
men sc̄m erit id qd̄ steterit in ea. Et p̄s.
Semē illi⁹ in b̄ndictiōe erit. Cū igit̄ ex am-
monitiōe angelica p̄solat⁹ ioachim redi-
ret et iā p̄e esset: apparuit itez angel⁹ dicit⁹
anne d. Hade ad portā q̄ dicit aurearet
occurre viro tuo qm̄ ad te veniet hodie. qd̄
z ita factū ē. Permittit q̄ppe p̄ dñs suos
aliqñ interim aff̄gi dolo: z lugere vt
sic p̄solatiōe digniores fiat. Bar. v. H̄i
qui lugent qm̄ ip̄i p̄solabunt. Q̄nta p̄so-
latiō: q̄ntū gaudiū cū sibi inuicē occurrerūt
anna et ioachi. Q̄ delectabilis cōmuta-
tio amaritudinis i gaudiū. Vere hec mu-
tatio dextere excelsi. Nō sinit vtiq; dñs su-
os in p̄petuū p̄tristari: sed sp̄ in eū speran-
tes si in tribulatiōe z amaritudine sint ali-
qñ: sp̄ualib; tāde reficiat solatijs. p̄s. Sc̄o
multitudine doloruz meoz in corde meo
p̄solatiōez tue lerificauerūt aiām meam.
Voluit vtiq; dñs nō sine cā differre fr̄-
etū z puerperū anne vt appareret qm̄ ab
ineffabili dei p̄uidētia p̄cessisset: z p̄ h̄ am-
mirabilior cunctis haberet. sicut z. j. Re-
j. legim⁹ sc̄tissimā p̄pham samuelē a dño
datū fuisse anneyrozi heleb ane q̄ lōgo p̄-
p̄fecūda p̄miserat. Patz q̄ qm̄ br̄a anna

De sc̄a Martha Fol. CCXVIII

deū timēs: orōis sue fructuosam obtinuit exauditionē. Ps. B̄n̄placitū ē d̄no sup̄ timen. eū. Et p̄pterea ap̄d̄ deū z hoies me: fuit laudē: q̄re de ea recte d̄r: *Wulter t̄ mens deym̄sc̄.*

Tertio timor dei fecit b̄tām annaz laudabile q̄ p̄ dei timorē meruit p̄lis pagatioez gratiosam. Psal. B̄nd̄xit oibz q̄ timēt d̄o. Itē B̄ri oēs q̄ timēt d̄o. zc. z sequit̄: *Uxor tua sicut uirḡ abun.* B̄rissime igit̄ anne data est sp̄c̄alis b̄nd̄ictio fecūditatis in ple. Nec est alia q̄ ex uir̄it̄ seie sanctiorē genuerit plem. Sic em̄ ex chronie colliḡit̄ habuit tres filias sc̄rissimas noie mariaz oēs appellatas ex quibz descenderūt uiri sancti s̄simi

Prima fuit maria mater d̄ni.
Sec̄da fuit maria cleop̄he.
Tertia fuit maria salome.

Maria igit̄ fuit maria mater d̄ni: cuius laudes im̄ense longe sup̄ant h̄mana igenia: q̄ yr̄ d̄r Hiero. *Leter aut̄ p̄ partes p̄stant̄ gr̄e: in maria s̄o se totā in fudit̄ gr̄e plenitudo* Hec est em̄ q̄ totius gr̄e auctores in suo utero baiulauit. Cū ḡ laudes filioz z filiaz redūdent in parētes *Hi Prouerb. x. Filii sapiēs letificat̄ pat̄re.* Idcirco nō est dubiū b̄tām annā mult̄ r̄ laude dignā esse q̄ talē nobis p̄tulit̄ genituram. Hec siquidē est stirps illa gl̄iosa iesse q̄ uirḡa p̄ruit̄ q̄ p̄ritū est caput an̄ r̄iq̄ serpentis z ex q̄ ort̄ est flos ille pulcher̄ timus ch̄is iesus. *Esa. xj. Egrediet̄ uirḡa de radice iesse z flos de radice ei⁹ ascēdet*

Sec̄da filia fuit maria cleop̄he. *Doctus em̄ ioachim cheophas. dicit annā q̄ ex eo p̄cepit̄ altā filiaz q̄ maria cleop̄he dicta est. de q̄ despos̄ata alpheo nati sunt iacobi minor: simon ch̄anane: iudas raddēus q̄ fuerūt apl̄i: z ioseph qui cognominat̄ est iust⁹.* Hi oēs uiri sc̄rissimi. Ps̄ Hec est generatio q̄rentiū d̄ni.

Tertia filia fuit maria salome. *Doctus em̄ cleop̄ha: Anna terti⁹ marito. s̄ salome nupsit̄ ex q̄ p̄cepit̄ altā filia q̄ maria salome dicta est. de q̄ despos̄ata iacobus nati sunt iacobi maior z ioā*

nes euāg. *Uidete itaq̄ q̄sc̄rissima fuerit p̄genes hui⁹ sc̄rissime anne. B̄rissimūz p̄fecto d̄o fuit anne m̄rimoniū: quēadmodū z de m̄rimonio abrae d̄r Aug. li. de t̄no p̄lugali. Nō est impar meritū p̄mit̄ie in ioāne q̄ nullas exptus est nuptia. Et in abraā q̄ filios ḡnauit: q̄ uirz abraā sic habuit aim̄ dispositū ut parat⁹ esset uirgini tate seruare si illo tpe p̄gruū esset. Cū d̄r Aug⁹. ubi s̄. q̄ ioānis celibat⁹ z abrae cōiugii p̄ t̄ ep̄oz distributioez d̄no militat̄ rūt. Sicut itaq̄ dicere possum⁹ de b̄tā anna quēadmodū z de abraā: nā z p̄inquit⁹ ex ea descēdit̄ ples in q̄ facta est oim̄ gentiuz b̄nd̄ictio q̄ de abraā. Uigit̄ s̄ime laudabilis m̄lier p̄pter sue plus sc̄ritate. Et uos igit̄ q̄ ples habetis sic laborate educādoz disciplinādoz: z iust̄ p̄edo filios ut inde laude ap̄d̄ deū me fiam̄. Prouer. xxiij. Qui arguit̄ laudabunt̄ z sup̄ ip̄os ueniet̄ b̄nd̄ictio. Et dicitis itaq̄ p̄t̄z q̄ laudabile beata annā effecerit̄ diuin⁹ timor: p̄pter qd̄ recte d̄r ip̄a d̄r: q̄ m̄lier timēs deū ip̄a laudabit̄. Nā sicut d̄r: *Ecc̄i. j. Timor d̄ni gloria z gl̄atio z leticia z corona exultatiois* Et ibidē. *Timēt̄ deū b̄n̄ erit in extremis et in die defunctiois sue b̄nd̄icet̄. Laude⁹ igit̄ b̄tām annā q̄m̄ multis laudibz digna est: quēs p̄ eius meritis timoris sp̄m̄ acc̄ipere z laudē tandē ap̄d̄ deū inuenire me⁹ reamur. Amen.**

De b̄tā Martha hospita ch̄i. Ser.

Mulier que d̄dam martha noie excepit̄ illū in domū suā. *Lu. x. c. Beata martha p̄cipua debem⁹ ueneratioē colere q̄ specialis hospita d̄ni ac saluatoris nostri exiisse p̄batur. Ad cuius reuerentiā tria sunt nobis mysteria cōtemplāda. Prīmū est gr̄atiosē hospitatiois. Sc̄d̄m̄ est p̄uose dignificatiois. Tertiuū est gl̄iose retributiois.*

Primū est mysteriū gr̄atiosē hospitatiois de quo dicūt̄ uerba proposita: *Wulter quedā Martha nomine excepit̄ illum in domū suā. Est au*

Et z